

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-2

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkey, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce

Adresa redakce

Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

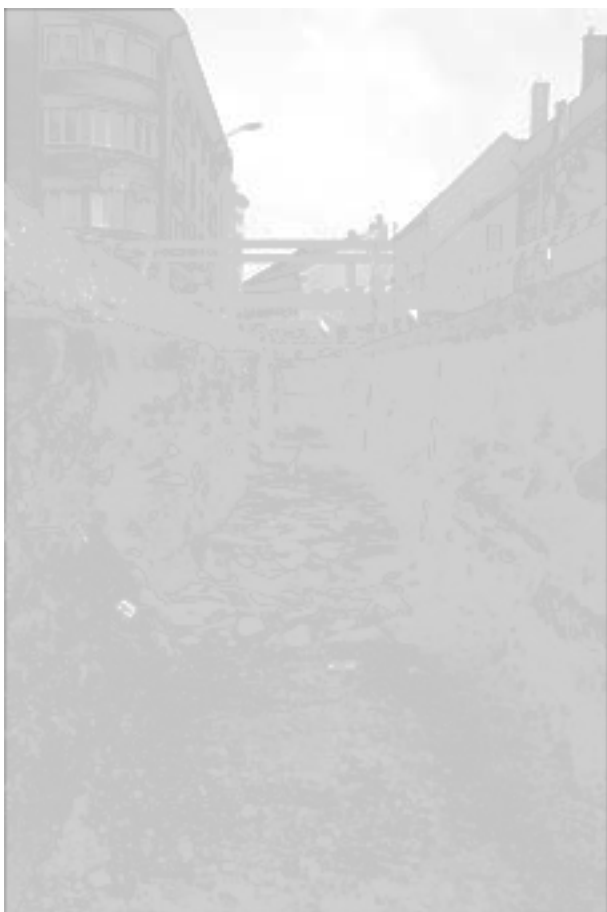
Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 42. Bruntál, ulice Dr. E. Beneše. Prostor sondy S1 s relikty suterénu domu č. p. 163.

Abb. 42. Bruntál. Dr. E. Beneše Straße. Sondage S1 mit Resten des Souterrains des Hauses No. 163.

Obr. 43. Bruntál, ulice Požárníků. Profil P2 s raně novověkými zahlabenými objekty.

Abb. 43. Bruntál. Požárníků Straße. Profil P2 mit frühneuzeitlichen Gruben.

Ize uvést, že se archeologicky podařilo ověřit i souvislost historického názvu Fügnerovy ulice (tj. Hrnčářská) s hrnčářskou výrobou, kterou zde dokládá jedna z vrstev, dokumentovaných na profilu P10, tvořená výhradně keramickými střepy (tzn. výrobním odpadem).

Tereza Krasnokutská, Michal Zezula

Literatura

Kiecoň, M. 2005: Bruntál (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 46, 279–281.

Prix, D. 2004: *Středověké Bruntálsko (do roku 1506)*. Ne-publikovaný rukopis.

Resumé

Bruntál (Kataster Bruntál – Stadt, Bez. Bruntál), Dr. E. Beneše, Fügnerova, Požárníků, Ruská Str. Mittelalter, Ne-zeit. Stadt, Vorstadt. Rettungsgrabung.

BRUNTÁL (K. Ú. BRUNTÁL-NISSKÉ PŘEDMĚSTÍ, OKR. BRUNTÁL)

Jesenická ulice, p. č. 2295/1. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí plynovodu v ulici Jesenické, vzdálené asi 0,5 km od historického centra města

Bruntálu, byl v srpnu 2010 proveden archeologický odborný dohled. Z liniového výkopu o šířce asi 0,4 m odbočovaly přípojky plynu k jednotlivým bytovým domům kolmo na hlavní silnici. Většina výkopů proťala trasy stávajícího vedení, pouze v krátkém úseku přibližně 4 m v přípojce plynu k bytovému domu č. p. 790 byl zdokumentován sled uložení v profilu.

Lokalita se nachází Z od centra města na Nisském předměstí, které vzniká po polovině 16. století (Prix 2004, 87). Tvoří jej úzké parcely, rozbíhající se k okrajům katastru kolmo na hlavní cestu (dnes silnice č. 11 na Hradec Králové). Z výřezu mapy stabilního katastru z roku 1836 je patrné, že výkop je situován v prostoru tehdejšího zadního traktu parcely, na němž by se měly nacházet zahrady a polnosti.

Geologické podloží se nachází v hloubce 150 cm od současného povrchu terénu, přímo na něj pak navazují novověké dorovnávkové či zahradní vrstvy s nahodilými zlomky keramiky a kachlů barokní tradice se zelenou glazurou. Ve stratigrafickém sledu navazuje mocný horizont červenočerné popožírové planýrky, která může souviset například s rozsáhlým požárem v roce 1764, při němž vyhořel zámek, pouhých 200m vzdálená piaristická kolej a 30 přilehlých domů (Kuča 1996, 349). Povrch této planýrky pokrylo písčitohlinité lože dlažby z říčních valounů o velikosti až 40 cm a další spáleništní vrstva vysoce spe-

čeného charakteru s uhlíky a přepálenými kameny, z níž však vzorkováním nebyl získán žádný datovatelný materiál. Komunikační úpravy zadního traktu parcely signalizuje také následná nivelizace prostoru vrstvou přemístěného geologického podloží, která mohla sloužit jako podklad odstraněného dláždění či pochůzný horizont. Pod dnešním povrchem, v podobě travního drnu, je před bytovým domem zachycen novodobý zahradní horizont, vypovídající o tradici zvelebování kultury bydlení ve městě v posledních desetiletích.

Pavla Skalická

Literatura

Kuča, K. 1996: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. 1. díl A–G.* Praha, 347–354.

Prix, D. 2004: *Středověké Bruntálsko.* Nепublikovaný rukopis.

Resumé

Bruntál (Kataster Bruntál - Nisské předměstí, Bez. Bruntál), Jesenická Strasse, Parz. Nr. 2295/1. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

BŘEZÍ U MIKULOVA (OKR. BŘECLAV)

„U rybníka“. Středověk. Zaniklá středověká obec (13.–15. stol.). Záchraný výzkum.

Na JV okraji vesnice (Loc: 48°48'49.421"N, 16°33'39.268"E) byla při budování vodovodu pro chystanou výstavbu rodinných domů zachycena zaniklá středověká část obce (ZSO Bratelsbrunn). Obec je uváděna jako pustá v letech 1538–1574 pod názvem Pratelsbrunn (Nekuda 1961, 125). Záchraný výzkum, prováděný sledováním profilů v systému rýh, lokalizoval takřka na celé ploše budoucí výstavby sídelní areál, který tvořily žlabové a křivočerné struktury, štětované plochy, studny, jímky a suterény nadzemních dřevozemních domů. Z nálezově bohatších vrstev pochází nálezy stříbrných mincí – vídeňský fenik rakouského vévody Rudolfa III. a groš Jana Lucemburského z konce 13. až počátku 14. století. Nalezená keramika naznačuje vývoj obce ještě v 15. stol.

Petr Kos

Literatura

Nekuda, V. 1961: *Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu.* Brno.

Resumé

Březí u Mikulova (Bez. Břeclav), „U rybníka“. Mittelalter. Mittelalterliche Ortswüstung. Rettungsgrabung.

BŘEZOLUPY (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Lapač“. Doba hradištní, středověk, novověk. Sídliště, středověká ves, hostinec „Zavadilka“. Záchraný výzkum.

Výzkum probíhal v trase přeložky silnice mezi Šarovy a Březolupy v trati Lapač. Mimo starší archeologické si-

Obr. 44. Březolupy. Kamenné základy zaniklého hostince. **Abb. 44.** Březolupy. Steinfundament des ehemaligen Gasthauses.

tuace zde bylo prozkoumáno několik objektů datovaných podle nepočetného materiálu do doby hradištní.

Zajímavým objevem dále byla nepřilíhající mocná kulturní vrstva obsahující střepy ze 14. a 15. století. Uložení již dříve poničenou orbou a nyní projíždějící těžkou technikou nebylo možné relevantně zkoumat, byl tedy pouze upřesněn její rozsah a odebrány keramické vzorky. Ve vrstvě bylo rozpoznáno několik zahloubených objektů se středověkými nálezy, mezi kterými vynikla destrukce kamenného otopného zařízení ukrývající torza min. 10 keramických nádob. Nejspíše se jedná o stopy po zaniklé středověké vsi zvané Šarov, která byla vypálena ve druhé polovině 15. století během česko - uherských válek. Tato vesnice byla položena jižně od nynější obce (od hospodářské usedlosti zvané Lapač) a rozkládala se také patrně podél vodoteče přítékající od šarovského hradu do říčky Březnice (podle písemných pramenů tvrz – hrad přiléhala ke vsi).

Během úprav svahu nacházejícího se naproti statku Lapač byly zachyceny kromě zemnice vybavené otopným zařízením a křivočerných jam z 15. století také reliktů proslulého zájezdního hostince Zavadilka (kamenné základy, skleněné ucho püllitru), jehož název se v písemných pramenech objevuje již od 17. století (obr. 44). K roku 1447 jsou pak podle pramenů v okolí známy celkem čtyři hostince, což může nepřímým způsobem dokazovat existenci Zavadilky i v tomto období.

Ivan Čížmář

Resumé

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště), „Lapač“. Burgwallzeit, Mittelalter, Neuzeit. Siedlung, Dorfwüstung, Kneipe „Zavadilka“. Rettungsgrabung.

ČEJKOVICE (OKR. HODONÍN)

Masarykova, Templářská ulice. Raný středověk až novověk. Hrob, sídliště, vesnice, usedlost, hřbitov. Záchraný výzkum.

Od září 2008 do dubna 2009 probíhal záchraný archeologický výzkum, převážně formou odborného dohledu,